

TA'LIM JARAYONLARINI TASHKILLASHTIRISHDA ZAMONAVIY PLATFORMALARDAN FOYDALANISH

Qodirberganova Shaxodat Shuxrat qizi,

Ma'mun universiteti “Umumkasbiy fanlar va
bug'alteriya hisobi” kafedrası o'qituvchisi,

E-mail.: shaxodatshuxratovna1999@gmail.com

Abstract

This article provides theoretical and practical information about modern solutions aimed at attracting students to the teaching process, which is one of the biggest problems of modern pedagogy, and focusing their attention on one point. Including modern educational platforms and their capabilities, places that can be used in the organization of the lesson process.

Keywords: Educational technology, online education, social network, interactive whiteboards, podcasting, class blogs, virtual experiences, interactive method, technological organization, artificial intelligence.

Аннотация

В данной статье представлена теоретическая и практическая информация о современных решениях, направленных на привлечение студентов к учебному процессу, что является одной из крупнейших проблем современной педагогики, и сосредоточение их внимания на одном пункте. В том числе современные образовательные платформы и их возможности, места, которые можно использовать при организации учебного процесса.

Ключевые слова: образовательные технологии, онлайн-обучение, социальная сеть, интерактивные доски, подкастинг, классные блоги, виртуальный опыт, интерактивный метод, технологическая организация, искусственный интеллект.

Annotatsiya

Ushbu maqolada hozirgi zamon pedagogarida eng kata muammolardan biri bo'lgan dars jarayoniga o'quvchi talabalarni jalb qilish va ularning diqqatini bir nuqtdada jamlashga qaratilgan zamonaviy yechimlar to'g'risida nazary va amaliy ma'lumotlar beriladi. Jumladan zamonaviy ta'lim platformalari va ularning imkoniyatlari, dars jarayonini tashkillashtirishda ishlatilinishi mumkin bo'lgan o'rinlar haqida so'z boradi.

Kalit so‘zlar: Ta'lim texnologiyasi, onlayn ta'lim, ijtimoiy tarmoq, interaktiv doskalar, podkasting, sinf bloglari, virtual tajribalar, interaktiv usul, texnologik tashkillash, sun'iy intellekt.

Kirish

Bugungi kunda ta'lim tizimida ko'plab yangi texnologiyalar qo'llanilmoqda: onlayn ta'lim, ijtimoiy tarmoq, interaktiv doskalar, podkasting, sinf bloglari va vikilar va mobil qurilmalar. Ta'lim texnologiyasi o'qituvchilar va talabalarga dars materiallari bilan yaxshiroq shug'ullanishga va o'rganishni yanada interaktiv va hamkorlikda qilishga yordam beradi. Ta'lim texnologiyasi hamkorlik, aloqa, tashkilot, samaradorlik, virtual tajribalar, qo'shimcha qo'llab-quvvatlash va boshqalar kabi afzalliklarni beradi. Albatta bunday imkoniyatlar hozirgi zamon o'quvchilarini diqqatini dars jarayoniga qaratishda pedagogga yordam beruvchi dasturiy vositalar va platformalar bo'lib xizmat qiladi. Ta'limda texnologiyalardan foydalanish, ilmiy soha ehtiyojlariga, yosh avlodning ta'limga qiziqishini oshirishga va jarayonlarning noodatiy o'zgarib turishini texnologik tashkillashtirishni o'ziga hos tarzda shakllantirishda bugungi kun pedagogiga juda zarurdir. Quyida ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va noodatiy tarzda tashkillashtirish uchun har bir pedagogga katta yordam beruvchi interaktiv, online va bepul saytlarni ko'rib o'tamiz.

Ta'lim texnologiyasi nima?

Ta'lim texnologiyasi-bu inson ta'limiga ixtisoslashgan bilim va fan tuzilishiga asoslangan va talabalar (o'quvchilar) faoliyatini targ'ib qiluvchi va qo'llab-quvvatlaydigan bir qator inson va inson bo'lmagan o'quv resurslaridan foydalanishga asoslangan yaxlit tizim. Bunga erishadigan tizimlar o'quv dasturini qo'llashga tayanib, ta'limning maqsadlarini texnologik vositalar yordamida amalga oshirishga qaratilgan bo'ladi.

Ta'lim texnologiyasi ta'lim muhitida muhim rol o'ynaydi. Uning ta'limda qo'llanilishi va qo'llanilishi ta'lim texnologiyasi deb nomlanuvchi turli xil vositalarga bog'liq. Ta'lim texnologiyasi kompyuterlar va televizor kabi bir qator o'quv vositalari va qurilmalarini o'z ichiga oladi. Ushbu texnologiyani ta'limda qo'llashda ko'plab ta'lim strategiyalari qo'llaniladi.

Ochiq ta'lim resurslari: talabalarga o'rganishga yordam beradigan zamonaviy vositalar to'plami bo'lib, an'anaviy fanlarning moliyaviy xarajatlarini kamaytirish va ularning raqamli ta'lim resurslariga bo'lgan extiyojini qondirish orqali tashkillashtirilgan darsliklar to'plami.

Virtual ta'lim: video yozuvlar yordamida va o'quvchilarni sinfda tomosha qilish yoki ularning mobil qurilmalaridan foydalanish orqali sinflarda yoki undan tashqari holatlarda qo'llanilishi mumkin bo'lgan ta'lim vositalari. Bunday turdagi vositalar o'quvchilarga mustaqil o'zlashtirishga katta yordam beradi.

Monitoring vositalari: imtihonlarni nazorat qilish uchun ishlatiladigan vositadir va imtihon paytida talabalarni kuzatishning odatiy usulidan ko'ra murakkabroq. Chunki, ishlashni kuzatish vositalari-bu talabalarni imtihonlarini topshirish vaqtida ularning harakatchanligini, bir joydan ikkinchi joyga ko'chishlarini ilg'ab olishi no'joya harakatlarni sezib shu zahoti imtihonlarni topshirish jarayonin to'xtashi yoki chegaralangan qiymatda ogohlantirishlar berishga ixtisoslangan bo'lishi zarur. Monitoring vositalari imtihon va nazorat vaqtlarida ma'lum sabablarga ko'ra yoki sog'liq bilan bog'liq qandaydir muommolar bo'lganda imtihonni topshira olishiga imkoniyat beradi.

Formativ baholash: maktab yoki universitetda o'qituvchi yoki o'qituvchi tomonidan qo'llaniladigan baholash usuli. Ushbu baholash talabalarga istiqbolni taqdim etishga yordam beradi. Shuningdek, u baholashni analitik va tuzilgan usulga aylantiradi, bu o'qituvchiga talabalarni baholash uchun ko'plab savollarni tayyorlashga yordam beradi, ularni tavsiflovchi ma'lumotlarga muvofiq tartibga solishga yordam beradi.

Muhokama forumlari: mavzularni muhokama qilish uchun ixtisoslashgan kengashni tashkil etish va loyihalashtirishga asoslangan ta'lim tajribasi bo'lib, talabalarning ishtirok etishdagi rolini oshirish va internetdan foydalanish yoki birgalikda o'rganish rolini faollashtirish kabi ko'plab xususiyatlarga ega. Bundan tashqari auditoriyada emas bir vaqt, turli makon hollarda dars, mavzu doirasida interaktiv muhokamalarni tashkillashtirishda pedagogga yordamchi vosita sifatida xizmat qiladi.

Ta'limda texnologiyalardan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar

O'qituvchining asosiy roli talabaga ma'lum bir mavzuni tushunishga yordam berishdir. Texnologiya bu maqsadga erishish uchun o'qituvchi foydalanadigan vositadir. Faqatgina texnologiya o'quv jarayonini boshqara olmaydi yoki nazorat qila olmaydi, shu sababdan pedagog nazoratni va ta'limni to'liq boshqarishi yordamchi vosita sifatida texnologik platformalardan foydalanishi maqsadga muvofiq bo'ladi. O'qituvchi texnologiyani ta'limda qo'llash usuli yaxshi bilishi, uning qollanilishi o'quv jarayonini foydali yoki zararli qiladigan narsa ekanligini bilishi juda muhimdir. Shunday qilib, pedagog ta'lim jarayonida ishlatilishi kerak bo'lgan texnologiyani oldindan aniqlashdan tashqari, talabalarga o'zlashtirishi lozim bo'lgan mavzuning aniq rejasini takomillashtirib olishi kerak, eng asosiysi o'qituvchi auditoriyada texnologik vositalardan qanday foydalanishni yaxshi o'zlashtirgan bo'lishi zarurdir.

Quyida shungay interaktiv dars jarayonlarini tashkillashtirishda qo'llaniladigan saytlar bilan tanishsak.

[Classroomscreen.com](https://www.classroomscreen.com) saytidan foydalangan holda o'qitishishni qiziqarli tashkillashtirib, soddalashtiradigan oltita interaktiv usuldan foydalanish mumkin(1-rasm):

1. Talabalar va o'quvchilarni diqqatini saytda taqdim qilinadigan interaktiv doskaning vidjedlarini kerakli o'rinlarda qo'llash bilan tortish mumkin. Misol tariqasida keltiriladigan imkoniyatlarga to'xtalsak:

✓ Interaktiv doskaning orqa fonini turlicha ko'rinishda ishlatish imkoniyati. Istasak qandaydir manzarali fonlar yoki odatiy real doskalarining ixtiyoriy turini tanlab.

✓ “poll” mavzu va dars yuzasidan “ovoz berish” usuli bilan tanlovlarni amalga oshirish imkoniyati.

✓ “random” funksiyasi yordamida auditoriyadagi talabarning markazdagi faolligini taminlash.

✓ “sound level” imkoniyati bilan sinfxona auditoriyaning shovqinini nazoratga olish.

✓ “image” tugmasi bilan interaktiv doskaga turli xil rasmlarni ham qoshish imkoniyati.

✓ “text” buyrug'i bilan doskaga matnlarni kiritish va matni turlicha taxrirlash imkoniyati.

- ✓ “work symbols” ushbu buyruq dars mashg’ulotlarining shartiga muvofiq tarzda turli xil belgilardan foydalanish imkoniyatini beradi.
- ✓ “timetable, timer, clock” funksiyalari bilan vaqt boshqaruvini turlicha usulda qo‘llash mumkin.

1-rasm.

[Canva.com](https://www.canva.com) ushbu sayt ham o‘qituvchi pedagogga juda ko‘plab imkoniyatlarni beradi. Saytdan foydalanish davomida pedagogik jarayonlarni zamonaviy va interaktiv shakllantirish uchun turli xil medotlarni kashf qilish mumkin(2-rasm).

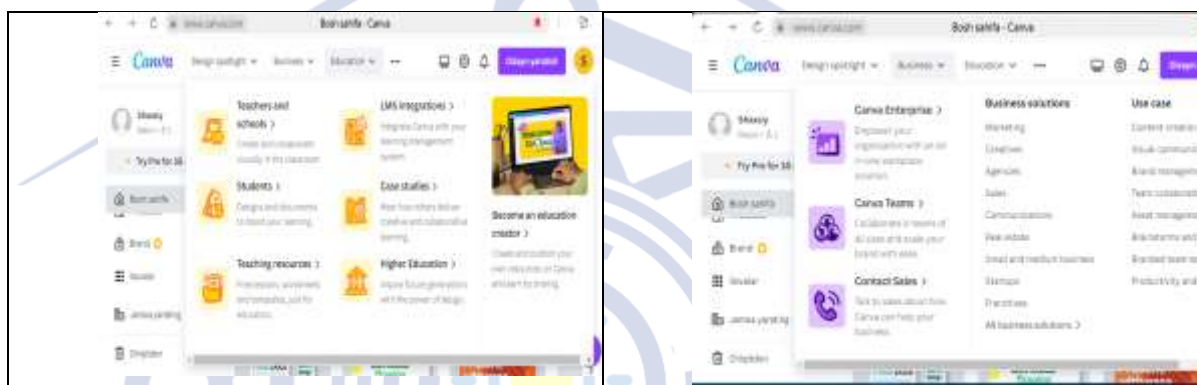
Saytning imkoniyatlari sifatida sanab o‘tishimiz mumin bo‘lganlari quyidagilardir:

- ✓ Hujjatlarni turli xil shakllarda tayyorlash imkoniyati, pedagog o‘z ijodkorlikini ishga solgan holda tayyorlashi yokitayyor andozalardan foydalishib tahrirlashi mumkin.
- ✓ Turli shakl va mavzularda taqdimotlar yaratish.
- ✓ Interaktiv doska hosil qilishi, unda turli diogrammalar rasm, matn, aqilli shtrum, rejalashtirilgan doska sifatida qo'llash mumkin.
- ✓ Pedagog o‘zining ish faoliyatini bilan ommani tanishtirish va faniga qiziquvchi o‘quvchilari sonini ko‘paytirish maqsadida turli ijtimoiy tarmoqlarga

mahsus dizayn va interaktiv stilga ega bo‘lgan postlarni ham tayyorlash imkoniyatini oladi.

✓ Video darsliklarni tayorlashda pedagog o‘zining qurilmasiga turxi xil katta hajm xotirani talab qiluvchi dasturlarni yuklash va ulardan foydalish kabi qo‘shimcha mahnat va vaqt talab qiluvchi jarayonlardan ozod etadi. Sayt yordamida turli grafikaga ega bo‘lgan video materiallarni osonlik bilan yaratish imkoniyati mavjud.

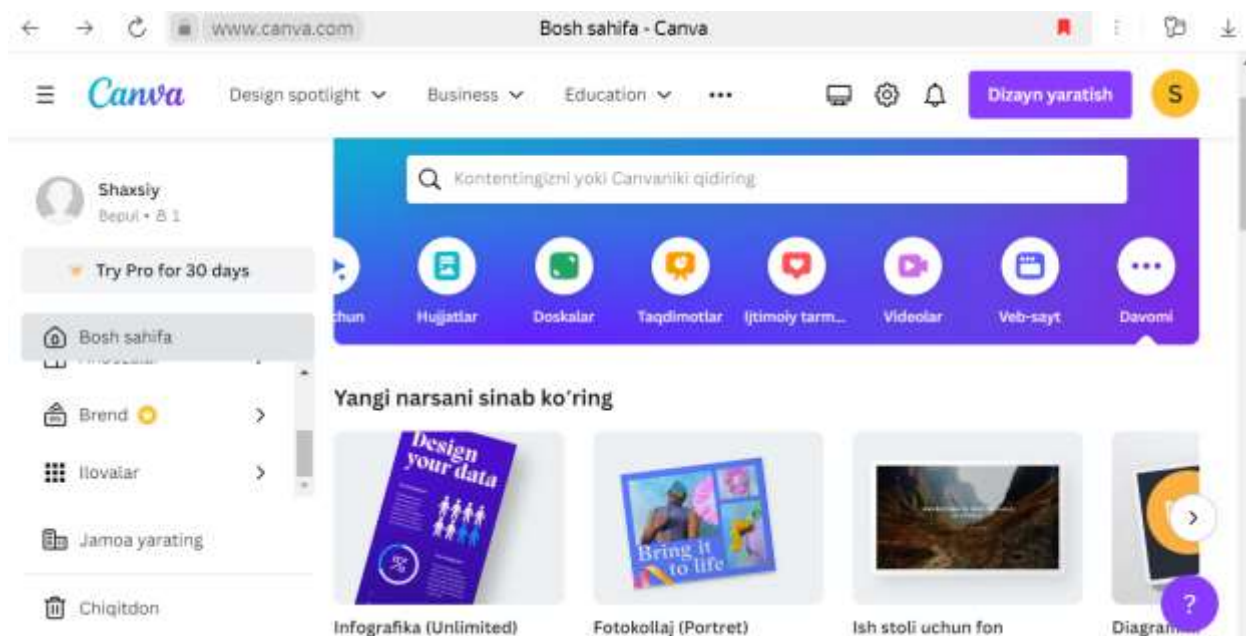

2-rasm.

✓ Dasturlash tillarning hech birini bilmasdan turib ham istalgan vaqtda o‘zining g‘oyalarni bilan ommani yoki talaba o‘quvchilarni tanishtirishni istagan o‘qituvchi web sayt yarata olishi va satni turli yonalishlarda qollashi mumkin. Bunda canva.com saytida maqsadga yo‘naltirilgan holda biznes, ta‘lim, turli xil tadbirlar, savdoga oid bo‘lgan web saytlarni yarata olishi mumkin.

✓ Undan tashqari pedagog o‘z o‘quvchilarini rag‘batlantirish uchun kreativ dizaynga ega bo‘lgan diplom, sertifikat, maqtov yorliqlarni ishlash mumkin. Bunday turdagi rag‘batlantiruvchi vositalar o‘ziga hosligi va takrorlanmasligi bilan o‘uvchida fan va pedagogga nisbatan mehr va hurmatni paydo qiladi.

Eng ko‘zga ko‘rinarli imkoniyatlardan biri sifatida aytishimiz mumkin bo‘lgani bu elekton tarzda kitob tayyorlash, uning muqovasi, ichki dizayni uchun ham saytdan ko‘plab tayyor stillarni uchratishdir(3-rasm).

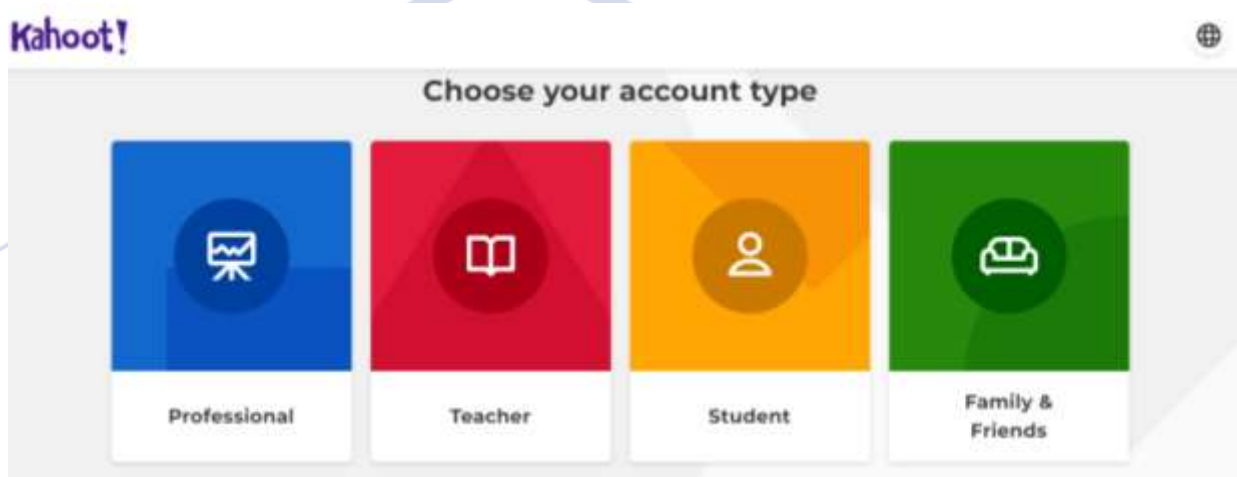
3-rasm.

[koohot.com](https://www.koohot.com) saytidan foydalangan holda sun'iy intellekt tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan interaktiv uchrashuvlar, qiziqarli mashg'ulotlar va unutilmas voqealar bilan darsni tashkillashtirish va vazifalarni yuklash, savol generatori va Kahoot-da o'rganish vositalari yordamida qiyin mavzularda maxsus interaktiv netodlarni tezda yaratish orqali o'quv bo'shliqlarini yopish, o'quvchilarda tug'ilgan savollarga tezda javob berish, PDF-eslatmalarigizni sun'iy intellektning imkoniyatlari bilan darhol amaliy testlarga va boshqa fayl turlariga aylantirish va savol generatori yordamida vaqtni tejash, o'yin hisobotlari bilan talabalarning bilimlarini tezda baholash va talabalar yo'llanmalari bilan talabalar rahbarligidagi ta'lim olishda ularni ilhomlantirish imkoniyatlari mavjud(4-rasm).

Kahoot! 2012 yilda Morten Versvik tomonidan tashkil etilgan, shuningdek, Yoxan brendi, Jeymi Bruker va Asmund Furuset kabi hammuassislar jamoasi Norvegiya fan va texnologiya universiteti bilan qo'shma loyihada, professor Alfe Inge Vang bilan hamkorlikda veb-saytni ishlab chiqish. Kahoot! 2013 yil mart oyida Sxsvedu-da xususiy beta-versiyada chiqarilgan va beta-versiyasi 2013 yil sentyabr oyida ommaga chiqarilgan. Albatta ushbu saytning imkoniyatlaridan foydalanishda pedagog saytdan ro'yhatdan o'tishi lozim. Shu bilan birgalikda sayt bepul va maxsus tolovlarga asoslangan turli imkoniyatli tariflarni taklif etadi. Avvaliga saytning bepul qo'llashga beradigan imkoniyatlaridan foydalanib ko'nikma hosil qilishni, so'ngra pedagog o'zining

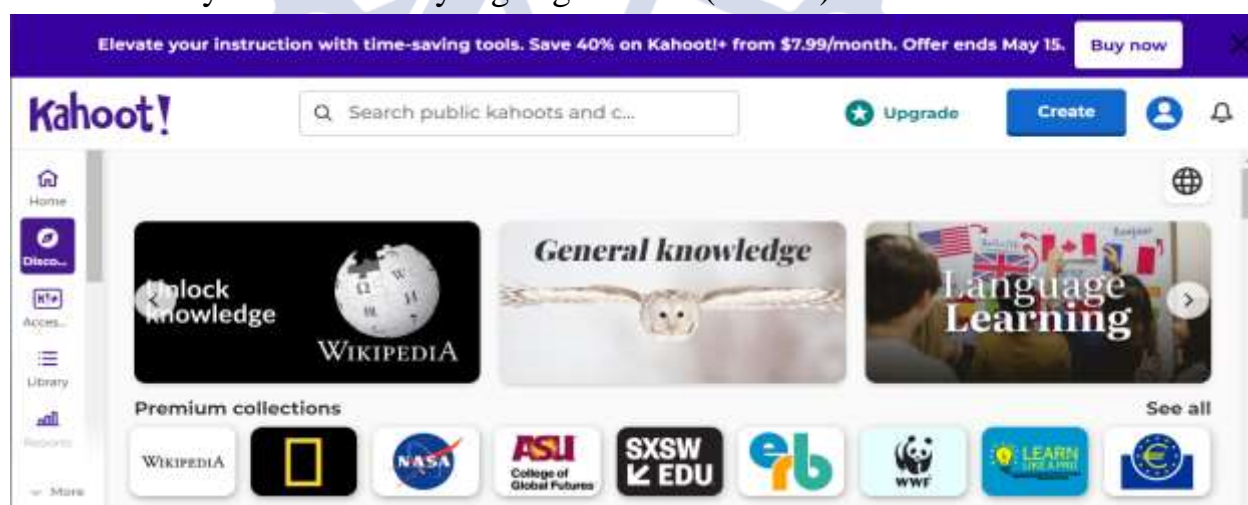

g'oyalariga mos tarifni tanlashi maslahat beriladi. [Koohot.com](https://www.koohot.com) saytidan nafaqat ta'limda balki, ishda-Trening, taqdimotlar, uchrashuvlar va tadbirlarni shaxsan yoki har qanday videokonferentsiyalarni o'tkazishda, uyda – oilaviy tadbirlar, turli ko'ngilochar mashg'ulotlarni tashkillashtirishqa qo'llash mumkin. Albatta avvaliga ro'yhatdan o'tish amalga oshiriladi, bunda sayt imkoniyatlaridan qanday maqsadda foydalanayotganingizni tanlab o'tish joizdir.

4-rasm.

Ro'yhatdan o'tish tugagandan so'ng pedagog o'zining o'qitadigan fani bo'yicha yo'nalishlarni tanlashi va shunga mos andozalar ososida metodik materiallarini yaratish imkoniyatiga ega bo'ladi(5-rasm).

5-rasm.

Xulosa

Yuqoridagilardan xulosa qilib aytadigan bolsak bugungi kun pedagogi o‘zining o‘quvchilariga qiziqarli dars mashgulotlarni tashkillashtirib berishda zamonaviy ta‘lim texnologiyalaridan foydalanishi zaruriydir. Onlayn platformalar tomonidan amalga oshiriladigan vositalar pedagogga keng qamrovli aloqa tizimini tashkil qilish, o‘quvchilarning bilimlarini sinash uchun turli xil vositalardan foydalanish, statistikaning yuritish va individual o‘qituvchining ham, barchaning ham o‘quv natijalarini oldindan bilish, materiallar bilan ishlash dinamikasini kuzatish, bo‘shliqlar va muvaffaqiyatlarni ko‘rish imkonini beradi. Ta‘lim platformalari tufayli o‘qituvchi ta‘lim sifatini oshirish uchun ko‘proq imkoniyatlarga ega:

Talabalar uchun taqdim etilgan materiallarni o‘z vaqtida tuzatish;

O‘quv ma‘lumotlarini turli formatlarda (hujjatlar, rasmlar, taqdimotlar, video va ovoz yozuvlari) taqdim etish;

O‘quv natijalarini tekshirish uchun qulay vositalardan foydalanish va boshqalar.

Xulosa qilib shuni ta‘kidlashni istardimki, ta‘limni tashkil qilishda ta‘lim platformalaridan foydalanishning samaradorligi va ish vaqti va joyidan qat‘i nazar, faol ishlashni ta‘minlash uchun ushbu texnologiyalardan foydalanishning maqsadga muvofiqdir. Ba‘zi tushunchalarning mohiyatini, raqamli ta‘lim resurslarining umumiy talablari va vazifalarini ko‘rib chiqib, zamonaviy Internet xizmatlari va raqamli ta‘lim resurslarining didaktik imkoniyatlarini ochib berishga harakat qildim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. —Qodirberganova, S., & Juraeva, N. (2023). DEVELOPMENT OF FORMAL MODELS OF WORD COMBINATIONS AND NOUN COMBINATIONS IN THE UZBEK LANGUAGE. *Science and innovation*, 2(B2), 614-618.
2. Annazarova, B. R. (2023). SENSOR MA‘LUMOTLARINI QAYTA ISHLASHDA TAQSIMLANGAN TEXNOLOGIYALAR TAHLILI. *Academic research in educational sciences*, 4(5), 71-75.
3. Shaxodat, Q. (2024). SUN‘IY INTELEKTNING TA‘LIM SOHASIGA TA‘SIRI qo‘llanilish usullari. *Research and Publication*, 1(1), 46-52.

4. Gulhayo, O., & Barno, A. (2023). IOT SHLYUZINI YARATISHDA MIKROKONTROLLERLARNING AHAMIYATI. Innovations in Technology and Science Education, 2(8), 1299-1310.
5. Madirimovna, M. S., & Rustamovna, A. B. (2022). COMPUTER NETWORKS AND THEIR BASIC CONCEPTS. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(11), 101-104.
6. Хусаинов, Ш. М. (2023, June). АВТОМАТИЗИРОВАННЫЕ СИСТЕМЫ В ОБЛАСТИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА. In Proceedings of Scientific Conference on Multidisciplinary Studies (Vol. 2, No. 6, pp. 104-109).
7. Rustamovna, A. B., & Madirimovna, M. S. (2023). AKT RIVOJLANGAN DAVRDA TA'LIM BOSHQARUVIDA MASOFAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH USULLARI. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(15), 19-24.
8. Gulhayo, O., & Barno, A. (2023). IOT SHLYUZINI YARATISHDA MIKROKONTROLLERLARNING AHAMIYATI. Innovations in Technology and Science Education, 2(8), 1299-1310.
9. Madaminovich, K. S., Ibragimovich, A. I., & Qurol o'g'li, I. B. (2023). Automated Systems in Accounting. Eurasian Scientific Herald, 20, 38-41.
10. Gulhayo, O. (2023). ESP8266 MIKROKONTROLLER ASOSIDA IOT SENSORLAR TARMOG 'I UCHUN SHLYUZ YARATISH. Innovations in Technology and Science Education, 2(9), 544-554.

Research Science and Innovation House